Læreplan i musikk samisk

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 20. mai 2026 med hjemmel i lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 1-4 andre ledd.

Gjelder fra 01.08.2026

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Musikk er et sentralt fag for skaperkraft, kulturforståelse og identitetsutvikling. Gjennom faget får elevene grunnlag til å delta i musikk i et livslangt perspektiv. I faget musikk utvikler elevene kompetanse i joik, sang, spill og dans, i å lage musikk og i å forme og forstå et mangfold av uttrykk. Faget skal bidra til at elevene forstår hvordan samisk musikk både springer ut av den samiske kulturen, og annen musikk ut av andre kulturer, og hvordan musikk skaper kultur og bidrar til samfunnsendringer i Sápmi/Sábme/Saepmie og ellers i verden. Elevene skal få erfare at musikk kan bidra til livskvalitet. Faget musikk skal forberede elevene på deltakelse i et samfunns- og arbeidsliv som har behov for praktiske og estetiske ferdigheter, kreativitet og sosial samhandling.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Gjennom faget musikk skal elevene utvikle sine estetiske, kreative og skapende evner og få mulighet til å uttrykke seg. Faget skal legge til rette for musikkglede og mestringsfølelse, og elevene skal få erfare at egen stemme betyr noe i fellesskapet. I musikk skal elevene møte et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykk som åpner dører til større fellesskap. Møter med levende musikk er en naturlig del av dette, og elevene skal få oppleve at folkemusikk og samisk musikkkultur er viktige deler av vår felles kultur og kulturarv. Læreplanen er forankret i samiske verdier og samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Kjerneelementer

Utøve musikk

Kjerneelementet utøve musikk legger vekt på elevenes aktive deltakelse med stemme, kropp og instrumenter i samspill, framføring og lek og i ulike musikalske uttrykk og sjangre. Kjerneelementet skal gi elevene erfaring med å spille, synge og danse i ulike sammenhenger. Kjerneelementet bidrar til at elevene gjennom kreative prosesser får øve seg i håndverk, uttrykk og formidling.

Lage musikk

Kjerneelementet lage musikk legger vekt på at elevene arbeider kreativt ved å organisere og sette sammen musikkens grunnelementer til noe nytt eller å omforme noe kjent. Kjerneelementet bidrar til å øve elevene i å uttrykke seg og å lytte bevisst i skapende prosesser. Elevene skal få erfaring med og

opplæring i ulike måter å lage musikk på og bli i stand til å ta i bruk ulike improvisasjons- og komposisjonsteknikker, verktøy og metoder.

Oppleve musikk

Kjerneelementet oppleve musikk legger vekt på at elevene lytter aktivt og sansende. Dette åpner for emosjonelle erfaringer fra det hverdagslige til de eksistensielle møtene med musikk, og gir elevene øvelse i å gi uttrykk for musikalske erfaringer. Kunnskap om og erfaring med musikk og musikalske virkemidler er utgangspunktet for en reflektert og utforskende tilnærming til musikkopplevelsen.

Kulturforståelse

Kjerneelementet kulturforståelse handler om hvordan sangen og musikken elevene utøver, lager og opplever, er forankret og har betydning i kulturen den springer ut av. Å kunne forstå egne og andres musikalske uttrykk, å utøve musikk, å lage musikk og å oppleve musikk både forutsetter og bidrar til kulturell kompetanse. Spill, sang og dans som estetiske uttrykk er påvirket av, og er uttrykk for, historiske og samfunnsmessige forhold. Musikkens mening skapes når musikk brukes i sosiale sammenhenger, og musikk gir mening til sosiale hendelser og ritualer.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I musikk handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at eleven utvikler evne til å uttrykke seg gjennom joik, musikk, sang, andre vokale uttrykk og dans. Fellesskapet rundt musikk bygger relasjoner mellom mennesker, gir mestringsfølelse og bidrar til et positivt selvbilde, når musikkens faglige og estetiske dimensjoner ivaretas. Musikk er en ressurs for å gjenkjenne, sette ord på og håndtere tanker og følelser, i medgang og motgang. Gjennom samisk og annen musikk får elevene mulighet til å styrke og bygge egen identitet. Kunstneriske uttrykk gir mulighet til å forstå bedre både sitt eget og andres følelsesliv, og dette legger grunnlag for god psykisk helse.

Demokrati og medborgerskap

I musikk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene utvikler kunnskap om hvordan musikk kan være en viktig demokratisk ressurs. Arbeid med temaet i faget gir elevene forståelse av hvordan de kan ta i bruk kunstneriske ytringsformer og estetiske uttrykk i demokratiske prosesser. Faget musikk skal bidra til bevissthet om hvordan musikk til alle tider har vært brukt til å uttrykke meninger og til å skape og kommunisere identiteter. I musikk øver elevene seg i å håndtere meningsbrytninger og

respektere uenighet, og de utvikler bevissthet om både retten til å ytre seg og ytringsfrihetens grenser.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i musikk er å kunne bruke stemmen variert i joik, sang og andre vokale uttrykk til å improvisere, gjengi og formidle musikalsk stoff. Muntlige ferdigheter vil også si å kunne sette ord på og diskutere egne skapende prosesser og å kunne reflektere over musikalske erfaringer og opplevelser. Utviklingen av muntlige ferdigheter i musikk går fra å kunne formidle enkelt musikalsk stoff til å kunne formidle mer komplekse musikalske uttrykk, og fra å kunne fortelle om egne opplevelser og bruk av enkle virkemidler til å kunne beskrive mer komplekse musikkfaglige emner, estetiske opplevelser, musikalske virkemidler og musikkens funksjoner mer inngående.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i musikk er å ta i bruk ulike former for analog og digital notasjon som gir støtte til å utøve, lage og oppleve musikk og støtte til å dokumentere prosesser og resultater. I dette inngår grafisk notasjon, noter eller besifring. Utviklingen i å kunne skrive i musikk går fra å bli kjent med og kunne bruke enkle notasjonsteknikker til å kunne bruke ulike former for notasjon og skriftspråk til å utforske, dokumentere og formidle musikalske ideer.

Å kunne lese

Å kunne lese i musikk er å tolke og forstå ulike musikalske tekster, både nedskrevne musikalske tegn og symboler og tekster sammensatt av flere modaliteter, digitalt og i sceniske fremføringer. Utviklingen i å kunne lese i musikk går fra å kunne gjenkjenne, samtale om og bruke enkle tegn og symboler til å kunne nyttiggjøre seg ulike notasjonsformer i musikalsk samhandling og å kunne forstå og reflektere over bruk av musikk, dans og tilhørende virkemidler i stadig mer komplekse uttrykk.

Å kunne regne

Å kunne regne i musikk er å forstå og bruke musikkens grunnelementer, som puls, takt, rytmer, tonehøyde, tekstur og form. Det innebærer å utforske og eksperimentere med mønstre og strukturer, og gjøre beregninger av tid og rom når musikk og dans utspilles. Utviklingen i å kunne regne i musikk går fra å kunne lage, utøve og beskrive enkle mønstre og strukturer, og gjøre enkle beregninger av tid og rom, til en dypere kroppslig og kognitiv forståelse av

presisjon og kompleksitet knyttet til musikkens grunnelementer, mønstre og strukturer, tid og rom.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i musikk er å kunne bruke musikkteknologi til å utøve, lage og oppleve musikk. Dette innebærer å bruke digitale verktøy kreativt til å gjøre opptak, bearbeide og manipulere lyd og bruke programmering i skapende arbeid. Digitale ferdigheter er også å utøve digital dømmekraft. Det innebærer å følge regler for opphavsrett i møte med egen og andres musikk og utvise nettetikk i samhandling med andre. Utviklingen av digitale ferdigheter i musikk går fra å bruke enkle digitale verktøy til å forme musikalske arbeider, til å bruke digitale verktøy og teknologi strategisk og variert for å oppnå hensiktsmessige og kreative musikalske uttrykk. Det går også fra å kunne utøve personvern og nettetikk i enkeltstående situasjoner til å kunne vise god dømmekraft og bidra til ansvarlig samhandling i musikalske fellesskap. For elever på 1.-4. trinn skal bruken av digitale enheter være særskilt varsom, og ikke dominere undervisningen.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering 2.trinn

Kompetansemål etter 2. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utøve et repertoar av sangleker, sanger og danser hentet fra elevenes nære musikkultur og fra kulturarven
- utforske og eksperimentere med puls, rytme, tempo, klang, melodi, dynamikk, harmoni og form i dans, med stemmen og i spill på instrumenter
- leke med musikkens grunnelementer gjennom lyd og stemme, lage mønstre og sette sammen mønstrene til enkle improvisasjoner og komposisjoner, også med digitale verktøy
- formidle opplevelsene av ulike musikalske uttrykk gjennom samtale og kunstneriske uttrykksformer

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i musikk på 1. og 2. trinn når de deltar i og utøver sangleker, synger, danser og spiller på instrumenter, når de lager musikk, eksperimenterer med og beskriver

musikalske uttrykk og når de lytter, lever seg inn i og formidler musikkopplevelser.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får lytte, leke, undre seg og bruke sansene sine på måter som utvikler elevenes fagforståelse, gir dem mulighet til å uttrykke seg og bidrar til mestringsfølelse. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i musikk. Elevene skal få mulighet til å prøve seg fram og til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Kompetansemål og vurdering 4.trinn

Kompetansemål etter 4. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utøve og utforske et repertoar av joiker, sanger og danser fra samisk kultur og andre musikkulturer
- joike, synge og spille på instrumenter alene og sammen med andre ved bruk av gehør og enkel notasjon
- eksperimentere med rytmer, melodier og andre grunnelementer, sette sammen mønstre til komposisjoner, også ved bruk av digitale verktøy, og presentere arbeidsprosesser og resultater
- formidle egne musikkopplevelser og beskrive bruk av musikalske virkemidler ved hjelp av enkle fagbegreper med hovedvekt på joik og annen samisk musikk
- samtale om og reflektere over hvordan musikk skaper mening når den brukes i ulike sosiale sammenhenger

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i musikk på 3. og 4. trinn når de joiker, synger, utøver og lager musikk, gir enkle beskrivelser av egne arbeidsprosesser og av det de har utøvd og laget, beskriver og formidler egne musikkopplevelser og utvikler forståelse av musikkens, sangens og dansens betydning.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får eksperimentere, og bruke fantasi og kreativitet. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i musikk. Elevene skal få mulighet til å prøve seg fram og til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetanse i faget.

Kompetansemål og vurdering 7.trinn:

Kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utøve et repertoar av musikk, sang, andre vokale uttrykk og dans fra samtiden og historien
- utforske og drøfte hvordan musikk fra fortiden påvirker dagens musikk
- øve inn og framføre joik og annen musikk, i samspill eller individuelt, gehørbasert og ved bruk av enkle notasjonsteknikker
- lytte, eksperimentere og skape nye uttrykk med instrumenter, kropp, stemme eller lyd fra andre kilder og presentere resultatet
- bruke teknologi og digitale verktøy til å skape, øve inn og bearbeide musikk
- bruke fagbegreper i beskrivelse av og refleksjon over arbeidsprosesser, resultater, musikalske uttrykk og virkemidler
- utforske og formidle musikalske opplevelser og erfaringer
- undersøke hvordan kjønn, kjønnsroller og seksualitet fremstilles i dans og joik og annen musikk i det offentlige rom og skape uttrykk som utfordrer stereotypier
- reflektere over hvordan musikk kan spille ulike roller for utvikling av individers og gruppers identitet

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i musikk på 5., 6. og 7. trinn når de spiller, joiker, synger, utøver andre vokale uttrykk og danser. Videre viser og utvikler de kompetanse når de får anledning til å lage musikk, vise kreativitet og fantasi i skapende arbeid, arbeide prosessorientert med håndverksmessige og estetiske ferdigheter og bruke musikk, sang og dans til å utforske, uttrykke forståelse av og formidle egne meninger om samfunnsmessige fenomener og utfordringer.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom at elevene får eksperimentere, bruke fantasi og kreativitet i prosesser og skapende arbeid. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i musikk. Elevene skal få mulighet til å prøve seg frem. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen til å utvikle kompetansen sin i faget.

Kompetansemål og vurdering 10. trinn

Kompetansemål etter 10. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- øve på og framføre et variert repertoar av joik,sang, musikk, andre vokale uttrykk og dans
- drøfte hvordan musikalske tradisjoner bevares og fornyes
- samarbeide med andre om å planlegge og gjennomføre øvingsprosesser hvor det inngår selvvalgt joik, sang, andre vokale uttrykk, spill på instrumenter eller dans, og formidle resultatet i gruppe eller individuelt
- skape og programmere musikalske forløp, også med joik, ved å eksperimentere med lyd fra ulike kilder
- utforske og formidle musikalske opplevelser og erfaringer, og reflektere over bruk av musikalske virkemidler
- lytte og prøve ut ulike uttrykk og begrunne valg i skapende prosesser fra idé til ferdig resultat
- bruke gehør og notasjonsteknikker som støtte i skapende arbeid
- bruke relevante fagbegreper i skapende arbeid, og i refleksjon over prosesser og produkter
- utforske og reflektere over hvordan musikk, sang og dans som estetiske uttrykk er påvirket av og uttrykk for historiske og samfunnsmessige forhold, og skape musikalske uttrykk som tar opp utfordringer i samtiden
- utforske og drøfte musikkens og dansens betydning i samfunnet, inkludert den samiske musikken og dansen fra alle de fire samiske landene, og etiske problemstillinger knytet til musikalske ytringer og musikkulturer

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i musikk på 8., 9. og 10. trinn når de spiller, synger, bruker andre vokale uttrykk og danser, og når de planlegger og gjennomfører arbeid med å utøve og lage musikk, viser fram og reflekterer over resultatene. Elevene viser også kompetanse når de setter ord på og drøfter hva sang, andre vokale utrykk, og dans kan bety i et samfunn og når de drøfter etiske problemstillinger knyttet til ulike uttrykk.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom at elevene får eksperimentere, bruke fantasi og kreativitet og får arbeide systematisk med å utvikle et produkt fra idé til ferdig resultat. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i musikk. Elevene skal få mulighet til å prøve seg frem. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får

til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Standpunktvurdering

Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i musikk ved avslutningen av opplæringen etter 10. trinn. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i musikk basert på kompetanse eleven har vist når eleven utøver og lager musikk, opplever musikk og arbeider med kulturforståelse i tilknytning til det skapende arbeidet.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

10.trinn eller på det trinnet faget blir avsluttet: Eleven skal ha én standpunktkarakter.

Eksamen for elever

10.trinn eller på det trinnet faget blir avsluttet: Eleven har ikke eksamen.

Eksamen for privatister

10.trinn eller på det trinnet faget blir avsluttet: Det er ikke privatistordning i faget.